

Dansk Resumé

I denne ph.d.-afhandling med titlen 'To Fit in Danish Fashion' undersøger jeg, hvilke muligheder og begrænsninger de nuværende størrelsesstandarder og pasformsystemer har for danske kvinder, når de køber og bruger tøj. Afhandlingen har til formål at belyse, om forskning i kvindekroppens former, proportioner og størrelser, sammenholdt med undersøgelse og kortlægning af danske kvinders pasformsudfordringer og præferencer, kan bidrage til en mere kropsinkluderende modeindustri. Med udgangspunkt i en konstruktionsfaglig profession er mine forskningsbidrag koncentreret omkring systemisk tænkning rettet mod klassificering af kropsform og størrelsesvariationer til brug i produktudviklingen af beklædning. De udviklede metoder, systemer og værktøjer kan opdeles i tre hovedkategorier: størrelsessystemer, kropsformsklassificering og personligt tilpassede systemer.

Metodemæssigt er afhandlingen baseret på en mixed-metode-pragmatisk tilgang i overensstemmelse med forfatterens praktiske erfaring og faglige baggrund. Det anvendte undersøgelsesdesign kombinerer kvantitative og kvalitative analyser. Det empiriske materiale omfatter observationer i butikker, interviews, samtaler, spørgeskemaundersøgelser, kropsscanninger og målinger af danske kvinder i alderen 18-77 år. Derudover inkluderer undersøgelsen praksisbaserede eksperimenter inden for mønsterkonstruktion. Dette betyder, at studiet, udover at levere primære antropometriske data, også prioriterer indsamling af kvinders egne udsagn og oplevelser, så forskningen beriges med direkte indsigter og perspektiver, der bidrager til en dybere forståelse af, hvordan de individuelt oplever, interagerer med og påvirkes af de eksisterende pasform- og størrelsesstandarder, der anvendes i den danske mode- og beklædningsbranche.

Det empiriske materiale vidner om en tendens inden for beklædningsindustrien til at favorisere en bestemt kropsform og foretage antagelser om en persons behov og stil baseret på deres kropsform og størrelse. Samtaler med kvinder viste, at manglen på pasform og designvariationer for kvinder i alle former og størrelser opleves som en betydelig udfordring både for kvinderne selv og modeindustrien. Observationer af kvinder, der handler tøj, afslører en følelse af stigmatisering, som opleves af dem, der finder, at det tilgængelige produktsortiment er designet til en kundebase med en bestemt kropsform, som de ikke besidder. Selvom data fra kropsscanning viser, at i virkeligheden er det kun 10% der optimalt passer ind i disse standarder, tror mange desværre, at de er undtagelsen snarere end normen og ser sig selv som en afvigelse. Fra et lean-produktionsperspektiv kan forenkling af processer og produktvariationer synes tiltalende, men fra kundens perspektiv blev det opfattet som begrænsende og ekskluderende. Observationer i butikker viste, at design og tilgængelighed ændrer sig med størrelseskoder. Produktudbuddet i størrelserne 34-42 var forskelligt i design og udtryk fra de udbudte produktvarianter i størrelserne 44 og derover. Dette blev ofte kommenteret af kvinder i de øvre størrelsessegmenter, da de følte, at de blev begrænset i at udtrykke deres personlige stil. Studiets resultater afslørede desuden, at selvom kunder ofte finder det svært at finde deres størrelse inden for et numerisk størrelsessystem, kan de med stor præcision identificere deres kropsform, når de præsenteres for kropsscanningsbilleder. Dette indikerer, at vi bør overveje en mere visuel kommunikationsform og tilføje billeder af kropsvarianter og størrelser på størrelsesangivelsen for at hjælpe folk med at identificere designvarianter, pasform og størrelse.

Rent teknisk understøtter den nuværende teori og praksis inden for beklædningskonstruktion ikke i tilstrækkelig grad variationer i kropsform, da tilpasning til disse forskelle ville kræve omfattende ændringer eller tilføjelser til de eksisterende systemer, som opfattes som effektive. Både størrelsesstandarder og konstruktionsteorier bygger på en antagelse om gennemsnitsmål og proportionalitet, hvilket begrundes i en opfattelse af, at en gennemsnitlig krop er lineær og derfor proportionel i alle dimensioner. Denne antagelse kan imidlertid ikke bekræftes af afhandlingens

Dansk Resumé

resultater, da interviews og spørgeskemaundersøgelser viste, at hele 77 % af de adspurgte ikke finder de nuværende tilbud inden for pasform og tøjstørrelse tilfredsstillende. De udtrykte bekymring og forklarede, at dårlig pasform ofte begrænser deres muligheder for at købe tøj i deres ønskede stil. Resultaterne fra kropsscanningsundersøgelsen bekræfter dette billede og viser desværre, at kun omkring 10 % (8,8-12,8 %) af de scannede kvinder faktisk matcher kropsformen og de kropsmål, der er indeholdt i de nuværende standarder.

Efter at have analyseret det teoretiske fundament for de eksisterende standarder og størrelsessystemer samt undersøgt den praktiske anvendelse af disse systemer, kan det konkluderes, at både teori og praksis indeholder en række indlejrede fejl og mangler - altså repræsenterer en for simpel struktur til effektivt at kunne håndtere den kompleksitet, der er forbundet med at tilbyde inkluderende pasform og størrelser. For at forstå variationer i kropsform og gøre informationen anvendelig i produktudviklingen, blev hver deltagers kropsform kodet ind i et profil-/klassifikationssystem baseret på en dybdegående analyse af morfologiske forskelle. Systemet fungerer ved en systematisk evaluering og indekscodning af kontur, holdning, proportioner, form og kropskomponenter. Som følge heraf genereres en personlig profilkode indeholdende persondata, som kan bruges til at matche folk med eksisterende produkter eller anbefale en lignende kropsform-avatar til afprøvning af beklædning.

Afhandlingens resultater indikerer, at bestræbelser på at opnå inklusion kræver accept af diversitet og kompleksitet. For at opnå reel inklusion, skal vi gøre op med standarder, der er baseret på en gennemsnitlig krop. I stedet bør vi fokusere på udviklingen af systemer eller målrettede understandarder, der tilgodeser kropsvariationer. En væsentlig forudsætning er, at vi betragter kroppen som et komplekst adaptivt system, hvor kropsform, fordeling af kropsmasse, holdning og størrelse udgør flere indbyrdes relaterede underkategorier eller variationer. En transformation mod en mere inkluderende modeindustri kræver ændringer i hele værdikæden og et skift i den måde, vi udvikler, producerer, kommunikerer og i sidste ende forbruger beklædning. Med nye teknologier opstår nye behov, og derfor ser vi tegn på at massemarkedet igen brydes ned i nicher. Det betyder, at designere og producenter ikke længere behøver at fokusere på mængde, men i stedet bør koncentrere sig om at komme tættere på forbrugeren ved at udvikle systemer, der tillader, at vi målretter udbuddene og giver mulighed for individualisering.

For at disse systemer kan være effektive, skal de integreres og interagere direkte ind i produktudviklingen og være anvendelige på tværs af forskellige fagområder. Der er ikke tale om en one-size-fits-all-løsning. Hvert brand skal tilpasse sine løsninger ud fra målgruppe, markedsposition og produktionsform. Det handler ikke om at designe flere produkter til få kunder inden for de samme standarder, da det skaber overproduktion. Det handler derimod om at skabe nye forretningsmodeller ved at invitere nye kunder ind. Det sidstnævnte er essentielt, for selv om resultaterne af forskningen introducerer 15 kropsformer og adskillige pasformsprofiler, er det ikke intentionen, at det samme design skal produceres i en lang række varianter. Tværtimod er den overordnede tanke, at et brands produktportefølje skal rumme formvariation uden at kræve en udvidelse af kollektionen.

Afhandlingens bidrag udgør derfor et empirisk baseret argument og datagrundlag, der argumenterer for strategier og tilgange på forskellige niveauer, der kan bidrage til en større grad af krops- og størrelsesinklusion.